

СБХ, 1504 София, ул. Шипка 6

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Международна дейност 3

Изкуство, думи... 4

Предстоящо, съобщения 6

Изкуство, думи... 8

Хроника 15

Оформление

Александър Стефанов

Редактор

Драгомира Симеонова

На корицата:

Петър Дочев –

„Композиция“

За контакти и реклама:

тел. 02/ 944 4141

02/ 846 7329

факс: 02/ 946 02 12

info@sbhart.com

ИнфоСБХ

ISSN 1310-9448

**Най-изгодните
лихви
за Вашите спестявания
в ЕВРОБАНК**

**Е В Р О
Б А Н К**

Максимална годишна доходност:

ДЕПОЗИТИ	BGN	USD	EUR
ЗЛАТЕН	7.50%	5.80%	6.00%
СРЕБЪРЕН	7.10%	4.40%	5,50%
СТАНДАРТ	7.00%	4.00%	4.50%
ПРОГРЕСИЯ (след третата година)	9.00%	8.00%	8.00%
МАКСИМУМ	9.33%	–	–

**Повече информация може да получите
на тел.: 02/ 96 90 760, 96 90 731,
както и във всеки клон на ЕВРОБАНК**

www.eurobank.bg

Международна дейност

ДИЗАЙН ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА

Италианска Агенция за гизайн кани гизайнери от Източна и Централна Европа за участие в проект за изложба планирана да бъде открита през 2006 г., която ще бъде показана в най-големите световни музеи.

Могат да участват професионални гизайнери и студенти. Не се изисква предишен гизайнерски опит, формални или неформални квалификации като гизайнер. Няма ограничения за възрастта и може да се участва както индивидуално, така и групово. Няма такса за участие. Проекти създадени преди 1989 г. са добре дошли, като елемент от теоретичната част на изложбата, отнасяща се до историята на гизайна.

Краен срок за участие: 31 октомври 2005 год.

Условия за участие:

1. Необходими материали:

а) изпратете няколко гизитални фотографии с ниска резолюция на предложението за участие творби, заснети от различни ъгли, **300 kb в RGB цветна форма, JPEG format**. Моля, наименувайте творбите като **name.jpg**. Осигурете изображение в близък план, ако е необходимо.

б) кратка биография на английски, кратко портфолио или каталог по избор

в) запазете големи, с висока резолюция версии на изпратените гизитални изображения и цветни или черно бели диапозитиви на творбите за каталога, в случай че проектът е избран за участие. Снимките трябва да са с високо качество. За да илюстрирате модулни промени или използването на предмета, изпратете кратка серия от снимки.

2. Всички допълнителни материали трябва да носят името на автора, гържавата и описание на обекта.

3. Организаторите не отговарят за загубени материали. Материалите няма да бъдат връщани.

4. Творбите за участие трябва да са оригинали и авторите, които ги изпращат трябва да имат авторско право за тях.

5. Организаторите си запазват правото за запазване, записване и разпространение на творбите.

6. При одобряване на проекта от селекционната комисия, авторът гарантира предоставянето на най-малко един функциониращ продукт-прототип на избрания проект, за минимум период между март 2006 и декември 2010 год.

За допълнителна информация: **www.eastdesign.org**

ida . italian design agency

Viale Coni Zugna, 4 . I-20144 Milano

t. +39 02 89 07 57 89

f. +39 02 89 07 57 90

www.idagency.it

Формуляри за участие може да намерите на сайта на организаторите или „Деловодство“, СБХ.

Международна дейност

**СЪЮЗЪТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ ОБЯВЯВА КОНКУРС
МЕЖДУ ЧЛЕНОВЕТЕ НА СБХ (10 ДУШИ) И МЕЖДУ МЛАДИ
ХУДОЖНИЦИ, ЗАВЪРШИЛИ ВИСШЕ ХУДОЖЕСТВЕНО
ОБРАЗОВАНИЕ (БАКАЛАВЪР ИЛИ МАГИСТЪР) ПРЕЗ
ПОСЛЕДНИТЕ ДВЕ ГОДИНИ – 2004 и 2005 г.
(2-ма ДУШИ) ЗА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ОТ ДВА МЕСЕЦА
В СИТЕ ЕНТЕРНАСИОНАЛ ДЕЗ'АР – ПАРИЖ
ПРЕЗ 2006 ГОДИНА.**

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА:

В конкурса могат да участват само кандидати, които не са пребивавали в ателиетата в Париж.

Необходими документи:

1. Молба
2. Творческа автобиография
3. Снимков материал или каталог, представящ автора
4. Копие на диплома за завършено висше образование (за художници, завършили висшето си образование – бакалаври или магистри през 2004 и 2005 г.)

Забележка: Завършилите образователно-квалификационна степен „Бакалавър“, които са в процес на обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен „Магистър“ към датата на подаване на документите за настоящия конкурс не могат да участват в него.

5. Разписка за платен членски внос (за членовете на СБХ).

Подаване на документите – на 12 декември 2005 год.

Международен отдел на СБХ, ул. „Шипка“ 6 – 4 ет. от 10.00 до 17.00 ч.

Изисквания:

- до три (3) творби в оригинал (за живопис, скулптура, декоративни изкуства);
- до пет творби в оригинал (за графика);
- списък и копия на публикациите (за изкуствоведи);
- репродукции (за пространствено оформление, дизайн, стенонис, сценография и пр.)

Забележка: Възможната експозиционна площ за стенни творби е до 6 л. м., за пространствено-обемни до 6 кв. м. Обемно-пространствените творби, които изискват специален монтаж от автора и не подлежат на преместване при аранжиране на изложбата да се представят в документален (снимков) материал.

На същата дата, (12 декември) участниците в конкурса трябва да предават и своите творби на 2 и 3 ет., в сградата на ул. „Шипка“ 6 от 10.00 до 17.00 ч.

Не се допускат студентски и дипломни работи, както и творби участвали в други конкурси на СБХ.

Решението на журито ще бъде обявено на 16 декември (петък) при открива-

Международна дейност

нето (17.00 ч.) на изложбата от творби на кандигатите в галерията на СБХ. Участниците в нея трябва да вземат обратно творбите си в двудневен срок след датата на закриването ѝ.

Спечелилите конкурса ще направят гарение на творби на стойност, съответстваща на разходите, направени от СБХ по пребиваването им в Сите гез'Ар, Париж.

КОНКУРС ЗА ЖИВОПИС „ШМИНКЕ“

В края на тази година предстои да се проведе конкурс за живопис на боите „Шминке“ съвместно със Съюза на българските художници и галерия СИ-БАНК.

В конкурса ще могат да участват всички професионални художници с изключение на учениците от средните художествени училища. Конкурсът ще бъде на свободна тема, като всеки от участниците ще може да представи по една работа с максимална дължина на страната - 100 см. Специализирано жури от Съюза на българските художници ще селектира 45 от конкурсните работи, които ще бъдат представени на изложба в галерия СИБАНК в началото на следващата година. От тази селекция с решение на журито ще бъдат определени и наградените работи. Наградният фонд на конкурса е равеностойността на 4000 лв. в бои „Шминке“. Този фонд ще бъде разпределен в три награди и отделна награда на публиката като журито си запазва правото да преразпределя наградите между повече от трима автори.

Димитър Найденов (1941-2005)

Един от най-талантливите ученици на проф. Величко Минеков. Неговите скулптурни творби в много български градове ще ни напомнят за един достойно изживян живот.

Meliora cogito (Стремеж към съвършенство) - това мото, написано през 1881 година от основателите на фирмата Херман Шминке и Йозеф Хорадам е главен принцип и до днес за *H. Schmincke & Co*, един от водещите производители на най-качествените художествени бои в света.

В края на XIX век химиците Херман Шминке и Йозеф Хорадам се убедили в качеството на прецизните рецепти на старите майстори за производство на маслени бои, съхранявани от професор Чезаре Мусини.

На базата на тези рецепти те обновали своето производство под името *H. Schmincke & Co*.

С продуктите на H. Schmincke & Co можете да се запознаете на Интернет адреса на компанията: www.schmincke.com.

Подробен статут на конкурса с датите, на които ще се приемат работите и формуляр за участие очаквайте в ноемврийския брой на бюлетина на СБХ.

Георги Чавдаров (1934-2005)

Отиде си един от майсторите на карикатурата и екранната рисунка.

Илюстратор на книги за деца и юноши, публикувал над 10 000 карикатури и илюстрации в България и чужбина.

Предстоящо, съобщения

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ У ХУДОЖНИЦИ ИЗЛОЖБЕН ПЛАН – МЕСЕЦ ОКТОМВРИ 2005 г.

ул. Шипка 6

Изложба – живопис

Любен Генов,

Момчил Георгиев, Юлий Таков

3.X.-18.X., 18 ч., IV етаж

Секция Живопис –

Изложба – „Лични митологии“

14.X.-4.XI., 18 ч., I и II етаж

Секция „Монументални изкуства“ –
изложба „В началото бе рисунката...“

17.X.-4.XI., 18 ч., III етаж

Изложба – „10 години Фондация

г-р Стамен Григоров“

20.X.–2.XI., 18 ч., IV етаж

ГАЛЕРИЯ „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“

ул. „РАКОВСКИ“ 125

Италиански културен институт –
изложба – графика „От Бала до Шалоя“
– творби на Бала, Амато, Анигони, Буе-
но, Кали, Кашела, Донатели, Фиуме,
Джентилини, Гутузо, Йори, Макари, Ма-
ранго, Несполо, Пирангело, Сана, Сте-
фано, Воло, Шалоя – 13.X., 18 ч.

Уважаеми колеги, Напомняме Ви че,
*изложбеният план за 2006 г. на галери-
ите „Райко Алексиев“ и „Шипка“ 6 се из-
готвя в края на месец октомври. Мол-
би за индивидуални и групови изложби
се приемат от 1 до 30 октомври при
Марта Игнатова – тел.: 846 71 13. Бих-
ме желали през следващата година да
има разнообразни и новаторски излож-
би и кураторски проекти.*

На 14 октомври на I и II етаж в

Национален изложбен център за съвре-
менно изкуство „Шипка“ 6 се организи-
ра изложба на секция „Живопис“ към
СБХ с название „Лични митологии“. Ек-
спозицията е открита, както за чле-
новете на секцията, така и за всички
автори, които се изявяват в област-
та на съвременната живопис. Всеки
може да представи пред селекционно
жури до три живописни произведения
без ограничение на размер, техника и
материали. *Творбите ще се приемат
на 10 октомври от 11 до 17 часа на I
етаж на ул. „Шипка“ 6.*

**Уважаеми колеги от секция „Мону-
ментални изкуства“,** От 7 до 14 ок-
томври 2005 г. в зала Фестивална ще
се проведе Есенния строителен пана-
ир. Участието на секцията може да се
проведе в два раздела: **монументален**
– 2 творби или проекти, произведения
в материал, снимка на реализирани
творби; **кавалетен** – 3 бр. рисунки и
картони в мащаб 1/1 – молив, акварел,
пастел и туш. Мотото на изложбата
е „В началото бе рисунката“. На 14 ок-
томври т.г. творбите ще бъдат вър-
нати на „Шипка“ 6 – III етаж.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

*Предоставяме на Вашето внима-
ние информация, относно новоприе-
тия закон за регистър БУЛСТАТ, пре-
доставена от адвокатска кантора
„Модус консулт“, която обслужва СБХ:*
Съгласно новия Закон за регистър
БУЛСТАТ дейността по създаване, воде-
не и поддържане на регистъра премина-
ва към Агенцията по вписванията, счи-

Предстоящо, съобщения

мано от 11.08.2005 г. и тя ще бъде оргънът, който ще извършва вписването в Регистър БУЛАСТАТ. Агенцията по вписванията към Министъра на правосъдието води и поддържа регистър БУЛАСТАТ като единен национален административен регистър и осъществява дейности по вписванията в него, както и издаването на справки и удостоверения за вписаните обстоятелства.

Всички вписани в регистъра до момента лица запазват регистрацията и идентификационния си код.

Новите лица, подлежащи на регистрация са тези, които извършват професионална дейност. Освен подлежащите и досега на регистрация търговски дружества и еднолични търговци, на регистрация подлежат и физическите лица, **упражняващи свободни професии или занаятчийска дейност**, на вписване по БУЛАСТАТ подлежат и чуждестранни компании с управление на компанията на територията на Република България; чуждестранни компании, които притежават имоти у нас и нямат друга регистрация; чуждестранни граждани, които извършват дейност на българска територия не по-малко от 6 месеца в годината и на едно място в страната, например – в офис с определен адрес.

Законът за регистър БУЛАСТАТ установява задължение за регистрация на физическите лица, упражняващи свободна професия или занаятчийска дейност, без да прави разграничение дали същите работят по трудово правоотношение или упражняват професията самостоятелно.

Физическите лица, независимо от различните основания за вписване, могат да имат само една регистрация освен регистрацията им като еднолични търговци.

Данните и обстоятелствата, кои-

то подлежат на вписване за физическите лица, упражняващи свободни професии или занаятчийска дейност, са следните: *данни за лицето, гражданство, имена, документ за самоличност; основание за вписване; адреси за кореспонденция, телефон, факс, електронен адрес; постоянен и настоящ адрес; адрес на местоизвършване на дейността; упражнявани дейности (професии); документи, удостоверяващи извършването на определена дейност; дата на започване, спиране, възобновяване на дейността.* Регистрацията на лицата се извършва въз основа на заявление, подадено лично от лицето или негов упълномощен представител.

За новите субекти, които подлежат на регистрация таксата е 15 лева, като срокът за регистрация е три месеца от датата на влизане на закона в сила, т.е. до 11 ноември 2005 г.

От 11.08.2005 г. всички такси се заплащат само по банков път по сметка на Агенцията по вписванията. Регистрацията се извършва в службите по вписванията на Агенцията по вписванията, намиращи се в седищата на окръжните съдилища.

Агенцията по вписванията определя уникален единен идентификационен код, наречен по-нататък „код по БУЛАСТАТ“, като всички субекти имат задължението да посочват задължително кода по БУЛАСТАТ в документите, с които участват в документооборота.

Новият закон предвижда големи глоби и имуществени санкции, ако задължените лица не направят или не направят в срок регистрация по БУЛАСТАТ. Глобата за липса на номер по регистъра е до 700 лв. за физическо лице и до 1000 лв. за едноличен търговец. Ако закъснението в подаването на документите е до 15 дни, глобата е между 10 и 15 лева.

Изкуство, думи...

Петър Дочев: ПРЕЗ МЕН ПРЕМИНАХА МНОГО РЕАЛНОСТИ

В началото на август си отиде Петър Дочев (1934-2005), живописец извървял забележително последователен път от сюжета и фигуралното до чистата абстракция и изобразителния абсолютен неусетно превърнал се а българските условия в патриарх на определен тип мислене и жива легенда. Публикуваното за първи път тук интервю е проведено на 11 март 2004 в специализираното радиопредаване за изобразително изкуство „Пикник на Везувий“ (RFI-София, 103,6 FM) с водещ Руен Руенов. Конкретният повод за разговора е предстоящата му 70 годишнина и неговата изложбата по същото време в галерия „Кръг +“.

– Г-н Дочев, навършвате 70 години. Как се чувствате?

– Да, тази есен, но няма да правя юбилей. Казал съм, като стана на 90, тогава, живот и здраве да е. Иначе добре се чувствам, радвам се, че за период от 2-3 години направих доста неща. За всеки човек занимаваш се сериозно с каквото и да е, вътрешна необходимост е да покаже, да сподели. Когато се установи, че една работа е направена, това е тънък професионален момент. Така картините се трупат и накрая идва необходимостта да мезлиш дебела черта и да ги покажеш, което стана снощи на откриването.

– Изложбата е доста разнообразна като настроение. Има съвсем хладни и отчуждени работи, други много топли. Както и тези стари малки реалистични рисунки на фона на големите абстрактни картини. От кога са те?

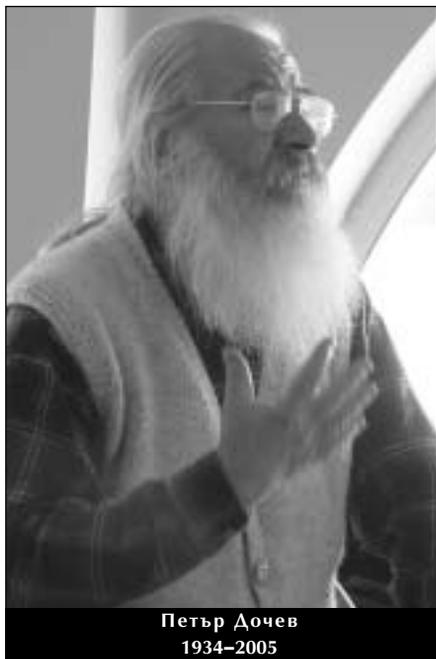
– От 60-те, от 70-те години, рисунки, които всеки художник прави за себе си. Аз се колебаех доста дали да ги показвам и се изненадах, че могат да стоят така. Решихме с приятелите, нещата да кореспондират едно с друго, имаше достатъчен избор.

– Бих искал да насоча разговора към вашия път. От фигурата и дори от ан-

гажираността с работническа тематика и промишления пейзаж – постепенно и през различни етапи – до крайната абстракция. Вие всъщност бяхте главния художник на комбината Кремиковци. Представяте ли сте си в началото тази последователна линия на развитие?

– Това е обяснение от голямото разстояние, след многото изтекло време. Човек не може да планира развитието си – как да премине. Абсурдно и невъзможно е. Но същественото и важно то е, искам да го кажа, това са изградените критерии към всичко, което ни заобикаля. И това за мен е било център и акцент. Творбите са правени по различен път и пог друго въздействие, но критерият е останал. Мен ме свързват с урбанистиката и индустрията, с индустриалната тема. Но се оказа, че в нито една моя картина няма комин. Никога не съм откликвал на обществени поръчки и планове. При мен нещата се развива по-различно, някой път ще ти разкажа, как е било възможно това, как се е установявало, как се е случвало. Днес мога да кажа, че след 40 години достойна работа съм доволен. Вярно, страдам от това, че нямам достатъчно време,

Изкуство, думи...

Петър Дочев
1934–2005

защото имам още много неща да кажа. Пълнен съм с енергия. Благодаря на Бога, че не съм си губил времето. Имам основание, преминал съм...

- Това е еволюция. Няма отстъпление, а само път напред.

- Да. Това е основна необходимост на всеки човек, утре да бъде друг. Но този вариант на поведение не може да се пожелае, не може да се измисли, да кажеш утре ще бъде друг, ще бъде честен. Утре ще съм импресионист, други ден - абстракционист. При творците тези неща стават във времето. Времето силно ми въздейства, аз съм като един акумулатор. Акумулирам всичко, което се случва и търся начин да се изразя... През мен са преминали много реалности. Суровата реалност

аз съм изследвал най-сериозно и лабораторно. Вниквал съм в същността.

- А каква е причината за тази последователност във времето, от картина към картина без криволичене?

- Художникът трябва ревниво да пази територията си и да избягва това, което го смущава. Както казах, творците сме като акумулатори, трябва да се осигурим, да разполагаме с времето си. Аз винаги намирам сили да се освободя от това, което ми пречи. Напуснах Кремиковци и отидох в моя роден Лесигрен. Там събрах много.

- Каква беше тази промяна? Това е около пет години преди 1989.

- Губех много време, бях чиновник. Искях да работя като свободен творец. Съвсем друго е да имаш възможността да работиш ден след ден без нищо да те смущава. Създава се вътрешна необходимост, всеки ден да правиш нещо и следвашта крачка да бъде друга. Така се стигна до тези абстрактни изразни средства, грубо казано. Абстрактни белези и символи да кажем, които са опит за огромно обобщение като например цикъла „Спряно време“.

- Големите формати, които бяха показани в зала „Райко Алексиев“?

- Да, когато тези 10 големи картини бяха готови, аз ги подгредих на зелената морава в двора си и поканих колеги, за да помислим как да бъдат показани, как да ги наречем. Намерихме у тях някакво сходство със стиховете на Константин Павлов като белези на спрялото време. Това е чест за мен, ако приличат. Някои колеги казаха, че това не са абстрактни картини...

- Какво е абстракцията?

- Тя е много съблазнителна, като

Изкуство, гуми...

Космоса е. Егва ли не Всеки прошъпалник гледа да се намеси в нея. Но се усеща веднага, че не е истинско. Абстракцията е нещо голямо и сложно. Един писател каза за космоса, че тъй като никои не знае какво е там, за него могат да се кажат всякакви глупости. Аз декларирам, че в абстрактното не е толкова лесно да се навлезе, голяма отговорност е. Какво се е получило с моите възможности и информираност да стане това, аз за себе си знам, но нека мине време и то се произнесе.

– Какво знаеше в онези години за Кандински и неговите теории, за Джаксън Полак и погодни художници?

– Точно тук Руене е отговорът. Не може човек да влезе в това без да го познава. Аз съм правил много сериозни изследвания на всички американци от 50-те години. Знаех всички да Полак, всичко за Вилем Де Коонинг. Много ме интересуваше скулптурата и музиката на епохата. Кандински, Малевич и т.н. – всичко това ме интересуваше. Можех да видя много неща в оригинал в музеите на Франция и Испания.

– Имаше ли гуг в тези търсения?

– Във времето се измествах от човек към човек. Когато се занимавах с фигуративна живопис отидох в Москва и се срещнах с Александър Дейнека, пет дни преди да получи инфаркт и да почине през 1969. Може би съм единствения българин. Проведохме разговор в Манежа, където той имаше голяма ретроспективна изложба. След това отидохме в ателието му на Пушкински проспект, това приближаване е останало като голям акцент в мен. Срещал съм се и с груги, с Пиер Сулаж лично...исках да видя боите му, четките.

– Вярно ли? Къде стана това?

– В неговото малко ателие в Париж. Той беше направил неогляма комерсиална изложба литографии – близки са до живописиста му – от това живееше. За големите си работи ми каза: „Колега, те престояват дълго в ателието ми преди да гоиде някой богат музей и ги купи“.

– Кога стана това? Той е жив, някъде на 85 години...

– През 1975 бях в ателиета в Париж. Запознанството стана посредством Иван Бугинов, Бог да го прости, той гържеше връзка с истинските художници, комерсиалните не го интересуваха.

– Сулаж видя ли твои картини?

– Носех един календар и малко некачествени снимки. Но той разбра при разговора ни за какво става гума и ме възприе. Имахме втора среща в неговата галерия, имах честа да пием кафе заедно. Срещал съм се и с Антонио Тапиес.

– И това е знаменито.

– Испанското културно аташе имаше колекция от около 30 мои работи, които взимаше направо мокри от галерията на Досев. Имам много картини, които са напуснали България дори без да се снимат, за съжаление. Градски пейзажи от София, мисля, че само Димитър Аврамов е виждал някои от тях. Чрез този мил човек, аташето, се срещнах с Тапиес в Магриг.

– Времето ни притиска, трябва да свършваме. Мисля, че трябва да направим още един разговор пред микрофон, например в Лесигрен.

– Загължително. Аз съм се отделил малко и имам нужда от такива разговори.

Руен Руенов

Изкуство, думи...

ПРЕОТКРИВАНЕТО НА СТЕФАН ГАЦЕВ

Стефан Гацев – „Пейзаж“

За моето поколение художници и критици Стефан Гацев беше един човек с неизменна вегра усмивка, въпреки очевидното си физическо страдание, художник, чиито работи можеха да се видят на общите изложби в малобройните тогава галерии. За по-възрастните от нас той беше колежата и приятеля, с когото може да се говори по всички теми – от принципа на „златното сечение“ в картините на Леонардо до най-модерните насоки на съвременното изкуство. За най-младите Стефан Гацев е име от историята на бъл-

гарското изкуство, познато им бегло от страниците на черно-белите албуми и каталози.

Така беше доскоро. Зашто изложбата от рисунки на художника, показана през юли в НХГ, промени и допълни представите ни за него и „изправи“ пред публиката един блестящ художник, чието изкуство е време да бъде преоткрито.

Стефан Гацев е роден през 1935 година в София. Завършва първия випуск на новооткритата Художествена гимназия, а по-късно и Академията, специал-

Информация, брой 7, 2005 година

Изкуство, думи...

ност живопис при проф. Илия Петров. 1962 – годината, в която се дипломира, е и началото на неговите изяви като художник. Той участва в прочутите по онова време Младежки изложби – събития в културния ни живот, манифестации на модерния дух, на правото на артистично търсене, на професионални експерименти и на многообразие на индивидуални пластически виждания. После редовно участва в ОХИ, в няколко международни пленери и биеналета на живописиста. Междуременно специализира декоративно – монументални изкуства в ателието на проф. Георги Богданов. Резултатът от този негов интерес към монументалното е стенната композиция „Зората на човечеството“, серията релефи „Историята и битът на Димитровград“, осъществени съвместно с Атанас Яранов, гобелните „Щастливо детство“ и „Панагюрското златно съкровище“. Пътува из Италия, Словакия, Германия, Франция.

През 1980 год. заедно със съпругата си – текстилката Янка Гацева, създава една от първите детски школи по изобразително изкуство. За краткия си живот – Стефан Гацев умира през 1986, едва 51 годишен, художникът остава значително по обем творчество, което днес е притежание на НХГ, СГХГ, на галерии и частни колекции у нас и в чужбина.

Изложбата, представена в Националната галерия, показва само част от създаденото от Стефан Гацев – неговите рисунки. Тези фигури, портрети, натюрморти, пейзажи – познати и галечни, нямат характера на скици и ескизи, а са напълно завършени произведения. В тях няма да намерим онова първично отразяване на действителността, което директно ни свързва с природата и

е толкова характерно за изкуството ни от средата на миналия век. Повечето от рисунките са правени по памет – така запечатаните в тях образи на природата, на близките, на рибарските сергии и пристанищата са всъщност спомените на художника от различни събития, състояния и хора. Тези рисунки не са лишени изцяло от непосредствеността на жизненото наблюдение, но главното в тях е обръщането навътре, оголеното, опростено и много лично виждане за света.

При работата си Стефан Гацев използва възлен, гваш, туш, акварел, маслен и сух пастел, молив, химикал или флумастер, често смесва различните техники. Колкото разнообразни са материалите, толкова са и подходите на художника към рисуваните обекти. Във всички случаи резултатът е забележителен.

Непоказани в изложбата остават още десетки рисунки, живописни и монументални творби. Отново пейзажи, портрети и натюрморти, както и немалко фигурални композиции. Тези работи носят отпечатък на пристрастията на Стефан Гацев към художниците на Ренесанса и мексиканското изкуство, към необичайните състояния и неочаквани ракурси. Към това се прибавя и широтата на тематичните му търсения – интимни моменти, Вълнуващи открития, работническо ежедневие, ангажираност с проблемите на света. Той е от малкото автори, които умеят да съчетават в своите работи декоративното и конструктивното, експресивното с вкуса към монументалното, поетичното със сурови сцени от реалността. Може би заради това творбите му са толкова различни – сякаш рисувани не от един, а от

Изкуство, гуми...

няколко художници – Всичките нагारे-ни с необикновен талант.

Винаги съм се питала, защо за творец като Стефан Гацев се говори толкова малко и в резултат на това е недостатъчно познат. Приживе той няма нито една самостоятелна изложба. Критиката от 60-те и 70-те години пестеливо и без възторг отбелязва постиженията му. През следващите години динамиката на художествените процеси наложи преосмислянето на много факти, имена и тенденции и го-

някъде избистри критериите за истинските стойности в изкуството. Но Стефан Гацев продължава да не е споменаван сред художниците от поколението, което промени облика на българското пластическо изкуство – Иван Курков, „Пловдивската група“, Генко Генков, Светлин Русев, Георги Баев, Иван Вукадинов, въпреки, че безспорно принадлежи към това поколение. Изложбата в НХГ и цялото му изкуство го доказват.

Румяна Константинова

БЪЛГАРСКИЯТ ПРОЕКТ В 26-ТО МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ НА ГРАФИКАТА – ЛЮБЛЯНА'05

В края на месец юни т.г. бе открито юбилейно издание на известното Международно биенале на графиката в Любляна. Участваха 40 български художника с 83 творби и мултимедийното представяне на 20 български автори под названието „Класици на българската графика“.

Това бе амбициозна задача, която намери своето достойно представяне в рамките на 50-тото юбилейно издание на известното Международно биенале на графиката в Любляна.

Според концепцията на проекта изложбата е развита в три зони:

– исторически преглед, мултимедийно представяне на виртуална галерия с 20 кратки студио за живота и изкуството на художниците и техните творби. Автори: Пламена Димитрова-Рачева – текст и Веселин Маккулев – компютърен дизайн.

– „Погвижен графичен кабинет“ – изпълнение и дизайн: Любен Костов, идея Пламена Рачева с модули, в които бяха експонирани 80 произведения на 40 български художници, участвали в различни издания в Биеналето в Любляна.

– Акцент в българската експозиция бяха творбите на проф. Буян Филчев и Емил Миразчиев, представящи характерни тенденции в съвременната българска графика, съчетаващи традиция

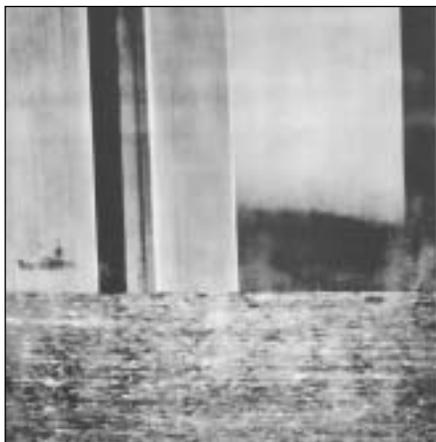
и новаторство в техниката и идеите.

За изложбата бе отпечатан диплом с текст на проф. Чавдар Попов и с дизайн и оформление на проф. Буян Филчев.

Българската експозиция при откриването бе приета с изключителен интерес. Десетки хора разглеждаха творбите в „Погвижния графичен кабинет“, представянето на проф. Буян Филчев и Емил Миразчиев и мултимедийното представяне на майсторите на българската графика от близкото минало. Българската експозиция получи високата оценка от съзателя на Международното биенале на графиката в Любляна проф. Зоран Крижишник, както и от организаторите на юбилейното издание;

За първи път толкова машабна из-

Изкуство, думи...

Кольо Карамфилов – „Трасета“,
литография

ложба на българска графика се представя в рамките на международна експозиция за съвременно изкуство и несъмнено това ще даде отражение върху интереса на специалистите и ценители на това изкуство от цял свят.

За българската експозиция беше определена площ от 120 кв.м.

Концепцията на 26-то международно биенале на графиката в Любляна'05 е на г-р Божидар Зрински – Дирек-

тор на Музея за модерно изкуство в Любляна. От нея могат да се направят няколко извода, които са важни в организацията на най-престижните международни форуми за съвременно изкуство:

– формиране на една обединителна идея – в случая това беше „Доверие“. Всички участници и куратори трябваше да се ангажират с това послание за да се получи една духовна среда в която свободно да кореспондират идеите на изкуството им.

– Съставяне на международен кураторски екип, който да реализира представянето на най-големите музеи, галерии и институции, които организират изложби на съвременна графика. Участваха: Бруклински музей, Каирско биенале, Биенале в Юваскиля, Център по калкография в Магрид, Музей за графични изкуства в Рим, Триенале на графиката в Краков, Биенале на графиката в Тайпей, Парижка национална библиотека, Биенале на графиката в Латинска Америка, в Новосибирск, Русия, Талин, Естония, Финландия; Музей за модерно изкуство в Токио и др.

Пламена Димитрова - Рачева

ЛАЗАР Атанасов Марински (1915-2005)

Завършил живопис в Художествената академия и дебютирал с „Пейзаж от Смолян“ в XVI-та ОХИ 1942 год. От основаването на НХГ се посвещава на изграждането ѝ като музейна институция и на проучването на българското изобразително изкуство.

Автор на каталозите на НХГ и на редица монографии за български художници.

Хроника

Олег Гочев – „Пейзаж“, детайл (5-ти Балкански симпозиум в Самотраки)

От 7 до 11 юли 2005 г. **Дарина Златарева** представи изложба-живопис в Шлюс Вилкрат – Насауер Шал, гр. Мьонхенгладбах – Германия.

Отново изложба-пейзаж бе представена в галерия „ЛИК“ с автор **Красимира Михайлова** от 7 до 20 юли т.г. Най-новият цикъл творби бе наречен „Багри край Родоп“.

25 живописци, скулптори и графици от 7 страни участваха в традиционния 5-ти Балкански симпозиум за изящни изкуства в Самотраки – Гърция. Представителите на България: **Веселин Дамянов, Мария Райчева, Олег Гочев и Стелю Грънчаров** заедно с колежите си от Сърбия, Черна гора, Хърватия, Румъния, Гърция и Турция, работиха заедно от 24 юли до 7 август т.г.

Българският художник **Иво Арнаудов** откри самостоятелна изложба-скулптура в началото на месец ав-

густ т.г., представен от хърватската изкуствоведка Сузана Лукич.

„**Сетица**“ – графика бе наречена изложбата на **Нели Борисова** представена от 1 до 31 август в Културен център Арт хостел, София.

Изложбата „**Гео Милев и българският модернизъм**“, представена през месеците април и май в СГХГ, гостува на галерия „Станислав Доспевски“ – Пазарджик от 16 август до 16 септември.

Националната галерия за Чуждестранно изкуство представи изложба-галерия на **Иван Дреников** – „Древни индиански култури от Перу“ през месеците август и септември 2005 г.

„**Владимир Високи. 25 години след...**“ бе наречена експозицията на известния български фотограф Зафер Галибов в галерия „Париж“ от 25 юли до 31 август.

Информация, брой 7, 2005 година

Хроника

Евелина Пенева и Милан Маринов представиха съвместна изложба – бижута и графика в галерия „Кожухарови“ на 9 август т.г.

От 5 до 31 август продължи самостоятелната изложба-кожа, керамика на **Стела Георгиева** в НХГ.

В галерия „Минерва“ бе представена съвместна изложба-живопис на **Ралица Денчева** от 15 август до 14 септември и **Росица Данчева** – „Светлина и сянка“ – скулптура от 5 август до 7 септември..

„Врата към цвета“ е нарекла художничката **Лозена Муховска** изложбата си, открита на 15 август 2005 г. в галерия „Гая“. Представени са типични пейзажи от българското Средногорие. Характерните възрожденски къщи се регуливат с холандските сюжети, резултат от няколкомесечно гостуване и работа в страната на лалетата. Това е нейната трета самостоятелна изложба.

В галерия „Сибанк“ от 11 август до 10 септември продължи изложбата – фотография **„Пеперудите и Георги“** с автори: **Марина Траянова, Светослав Стоянов, Симеон Леви, Мисирков / Богданов**. Събитието е благотворителна проява в помощ на Дом за възрастни с умствена изостаналост с. Подгумер.

Томаш Дитрих и Иржи Ернест представиха изложба фотография в Чешкия културен център от 15 август до 16 септември т.г.

Галина Павлова, Веселин Дамянов и

Милко Матеев откриха съвместна изложба в галерия „Класика“ на 18 август 2005 год.

От 25 август до 18 септември бе представена видеоинсталацията на **Нина Ковачева и Валентин Стефанов** в НХГ.

Евстатии Маринов представи своя изложба-живопис на 1 септември в изложбена зала „Рајко Алексиев“.

Георги Ковачев откри самостоятелна изложба-живопис в НХГ на 1 септември 2005 г.

Людмила Светичкова откри своя самостоятелна изложба-живопис на 8 септември на IV етаж на ул. „Шипка“ 6.

Юбилейна изложба-живопис представи **Симеон Николов** на I етаж на ул. „Шипка“ 6 от 2 до 19 септември 2005 г.

На 7 септември т.г. бе открита самостоятелната изложба-текстил и живопис на **Здравка Данкова** на ул. „Шипка“ 6, II етаж

Стефан Петков и Красимир Добрев –Доктора откриха съвместна изложба на 14 септември 2005 г. в ХГ- Ловеч.

От 1 до 19 септември продължи изложбата „Глобални кукери – огледални образи“ на **Ивайло Ненов** в галерия „Хаджистоянови“.

Детски рисунки от школите по изкуства в София са експонирани от 1 до 16 септември в Централен дом на архитекта.